

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОСНОВИ ПРИКОРДОННОГО ЕКОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ

спеціальність		обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма		факультет	біотехнологій
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	екології та біотехнологій в рослинництві

ВИКЛАДАЧ

КЛИМЕНКО ІГОР ВІКТОРОВИЧ

Вища освіта – Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, спеціальність Агронісія
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, спеціальність 202 Захист і карантин рослин
Науковий ступінь – кандидат сільськогосподарських наук, 06.01.09 – рослинництво
Вчене звання – немає
Досвід роботи – більше 2 років
Показники професійної активності з тематики курсу:
автор більше 10 навчально-методичних розробок;
співавтор 5 навчальних посібників;
учасник наукових і методичних конференцій.

телефон	+380680626218	електронна пошта	klymenkoigor1984@gmail.com	дистанційна підтримка	Google Meet Moodle, ZOOM
---------	---------------	------------------	--	-----------------------	-----------------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у здобувачів системних знань та практичних умінь щодо оцінки та контролю екологічного стану природних територій на прикордонних та транскордонних ділянках, виявлення потенційних екологічних ризиків та джерел забруднення, а також розробки заходів щодо збереження екологічної рівноваги.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий; контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	<p>Здатність оцінювати стан довкілля та екологічні ризики на прикордонних і транскордонних територіях.</p> <p>Здатність визначати джерела забруднення та їх вплив на екосистеми прикордонних регіонів.</p> <p>Здатність застосовувати методи екологічного моніторингу та оцінки антропогенного впливу на природні системи.</p> <p>Здатність розробляти природоорієнтовані заходи щодо охорони та відновлення екологічної рівноваги у прикордонних територіях.</p> <p>Здатність прогнозувати наслідки трансграничних екологічних процесів та змін стану довкілля.</p> <p>Здатність формулювати науково обґрунтовані рекомендації для забезпечення екологічної безпеки в прикордонних регіонах.</p>	Програмні результати навчання	<p>Знати основні екологічні закономірності функціонування природних систем у прикордонних регіонах.</p> <p>Розуміти вплив антропогенних і природних факторів на стан довкілля та екосистеми прикордонних територій.</p> <p>Уміти оцінювати екологічний стан природних систем та визначати потенційні ризики забруднення.</p> <p>Застосовувати методи екологічного моніторингу та аналізу даних для контролю стану довкілля.</p> <p>Розробляти природоорієнтовані заходи для збереження екологічної рівноваги та відновлення порушених екосистем.</p> <p>Прогнозувати наслідки трансграничного впливу забруднення на стан екосистем і довкілля.</p> <p>Інтегрувати принципи екологічної безпеки та сталого розвитку у прийняття рішень щодо управління природними ресурсами прикордонних територій.</p>
-------------	---	-------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ У ПРИКОРДОННИХ РЕГІОНАХ

Лекція 1.	Природні та антропогенні чинники впливу на екосистеми прикордонних територій.	Практичне заняття 1	Оцінка стану ґрунтових ресурсів у прикордонних територіях.	Самостійна робота	<p>Закономірності функціонування природних систем у прикордонних регіонах.</p> <p>Методи оцінки екологічного стану довкілля.</p> <p>Вплив промислових та сільськогосподарських джерел забруднення.</p> <p>Особливості трансграничного забруднення та його наслідки.</p> <p>Методи екологічного моніторингу у прикордонних зонах.</p> <p>Біорізноманіття прикордонних екосистем і його роль у стабільності.</p>
Лекція 2.	Методологія оцінки стану довкілля у прикордонних зонах.	Практичне заняття 2	Визначення якості водних ресурсів та джерел забруднення.		
Лекція 3.	Джерела забруднення та їх транскордонний вплив на екосистеми.	Практичне заняття 3	Аналіз антропогенного впливу на лісові та водні екосистеми.		
		Практичне заняття 4	Виявлення трансграничних джерел забруднення.		

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЕКОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ ТА ЗАХОДИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Лекція 4	Методи екологічного моніторингу та аналізу змін стану довкілля.	Практичне заняття 5	Моніторинг біорізноманіття прикордонних екосистем.	Самостійна робота	<p>Природоорієнтовані технології охорони довкілля.</p> <p>Прогнозування екологічних ризиків та заходи їх мінімізації.</p> <p>Відновлення порушених екосистем прикордонних територій.</p> <p>Інтеграція принципів сталого розвитку у природокористування.</p> <p>Розробка комплексних заходів для забезпечення екологічної безпеки.</p> <p>Аналіз та підготовка рекомендацій щодо управління природними ресурсами в прикордонних регіонах.</p>
		Практичне заняття 6	Розробка природоорієнтованих заходів для охорони довкілля.		
Лекція 5	Природоорієнтовані та відновлювальні заходи для прикордонних екосистем.	Практичне заняття 7	Оцінка ефективності існуючих екологічних заходів у прикордонних зонах.		
		Практичне заняття 8	Прогнозування змін екологічного стану під впливом антропогенних факторів.		
Лекція 6.	Прогнозування екологічних ризиків і інтеграція принципів сталого розвитку у управління природними ресурсами.	Практичне заняття 9	Підготовка аналітичного звіту з рекомендаціями щодо управління прикордонними територіями.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Пилипович О. Організація прикордонного екологічного контролю: навчально-методичний посібник. Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка, 2012. 208 с.
2. Іванюк Д. П. Управління природоохоронною діяльністю: навч. посібник / Д. П. Іванюк, І. В. Шульга. К.: Алеута, 2007. 368 с.
3. Данилишин Б.В. Наукові основи прогнозування природотехногенної (екологічної) безпеки / Б.В. Данилишин, В.В. Ковтун, А.В. Степаненко. К.: ЛексДім, 2004. 520 с.
4. Величко О.М. Контроль забруднення довкілля: навч. посібник / О.М. Величко, Д.В. Зеркалов. К.: Основа, 2002. 256 с.
5. Сафранов Т.А. Екологічні основи природокористування. Львів: "Новий Світ - 2000", 2004. 248 с.

Методичне забезпечення

1. Боголюбов В. М., Прилипка В. А. Стратегія сталого розвитку: навч. посібн. Херсон: Олді-плюс, 2009. 322 с.
2. Боголюбов В. М., Соломенко Л. І. Основи екології та збалансованого природокористування: навч.-метод. посібн. К.: ДІА, 2009. 158 с.
3. Екологічне управління : підручник / В.Я. Шевчук, Ю.М. Саталкін, Г.О. Білявський та ін. К.: Либідь, 2004.
4. Сівак В.К. Природоохоронне інспектування: посібник / В.К. Сівак, В.Д. Солодкий, С.В.. Робулець. Чернівці: Зелена Буковина, 2004. 264 с.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.